

The good life

SÉBASTIEN HENDRICKX

Ver weg of dicht bij huis: what will it be?

Pieter T'Jonck
Gezien op 30 juli 2022
De Grote Post,Oostende, in het kader van TAZ 2022

Wat moeten we doen? Hoe leiden we een goed leven? De Bijbel leerde het ons al. Ook de Grieken wisten er het nodige over te melden. Maar die wijsheden lijken stilaan waardeloos in het licht van de systeem- en klimaatcrisis die op ons afkomt. De vraag lijkt eerder 'Kunnen we nog iets doen?' Voor wie denkt dat elke actie zinloos geworden is 'het systeem' recupereert toch alles heeft Sébastien Hendrickx enkele bemoedigende gedachten in petto in 'The good life'. Maar waarom dat in het Engels moest mag Joost weten.

31 JULI 2022

Bij de ingang krijg je een paar oordopjes. Het zal er immers luid aan toegaan. Je wordt ook verzocht je schoenen uit te doen. Meteen blijkt waarom. Je bent in 'The Good Life' geen toeschouwer, je wordt ondergedompeld in een 'environment' van materiaal, klank en licht. Je ligt op een reuzenmat bekleed met een zacht glanzende stof, met enkel het schaarse licht van een *black light*.

Een tekst uit het boek 'Prediker' uit het Oud Testament verschijnt op een wand. Ze zegt dat er niets nieuws is onder de zon. Wat we ook doen, alles keert terug naar zijn oorsprong. Stemmen zeggen de tekst na. De gedachte staat haaks op huidige Westerse wereldbeeld met zijn geloof in vooruitgang, tot meerdere eer en glorie van onszelf.

Dat die vooruitgang niet goed zal aflopen weten we al enige tijd. Om preciezer te zijn: sinds het rapport van de Club van Rome, die in 1972 al 'Grenzen aan de groei' aangaf. Ondertussen zijn de gevolgen steeds duidelijker. Een bulderende soundscape van Jürgen De Blonde moet het ons nog eens inprenten: we zullen ten onder gaan in een chaos van ontketende natuurfenomenen.

Mij brengt die soundscape niets bij, behalve irritatie. Oorverdovend geluid als beeld van ondergang: het is Hollywood, oorlogsfilm. Hier werkt de volumeknop, niet de aard van het geluid. Hoe de ondergang echt zal klinken weten we

immers niet. Misschien zal er wel geen geluid meer zijn? Stilte zou alvast een massa afval van oordopjes en elektriciteitsverbruik uitsparen.

Pas nu duikt Hendrickx op. Hij zit aan de rand van de vloer op een kruk. Zijn gezicht is slordig met witte grime bestreken. Niet veel later spuit hij groene verf over zijn haar en smeert hij met een borstel een vette rode glimlach om zijn mond. Geen vergissing mogelijk: hij is 'The Joker', de wanhopig-cynische schlemiel Joaquin Phoenix uit de film van Todd Philips (2019).

Het is het meest authentieke deel van de voorstelling. Hendrickx deelt zijn intiemste gedachten. Ze verraden een bange, blanke man. Bang voor de dood, bezorgd om zijn uiterlijk (hij wordt KAAL!), bezorgd om wat hij betekent in de wereld, en vooral: narcistisch woedend als het allemaal niet lukt 'zoals het hoort'. Narcistisch woedend als het regent terwijl hij fietst, zodat hij geen hand voor zijn ogen ziet. Het leven als teleurstelling. Ondanks alle overvloed. Ondanks alle privileges.

Nu verschijnt een fragment uit het 'Futuristisch Manifest' van Marinetti uit 1909 op de muur. Marinetti vertolkte in dat manifest (verschenen in Le Figaro een Nietzscheaans suïcidaal verlangen naar vernietiging van de bekrompen burgerwereld van zijn tijd (WO I bediende hem op zijn wenken).

Het is een vreemde keuze: de geest van dit manifest staat haaks op de gewatteerde onverschilligheid en onmacht waarin we vandaag richting de ondergang slaapwandelen. Hoogstens signaleert de tekst dat het Westen al lang door doodsdrift getekend wordt. Maar beloofde het neoliberalisme nu net niet het eeuwige leven?

Hij is 'The Joker', de wanhopig-cynische schlemiel Joaquin Phoenix uit de film van Todd Philips

De kwestie blijft in het ijle hangen. Op één ding na. Vanaf nu verandert Hendrickx' betoog van toon. Als 'The Joker' stelt hij vast dat we geen uitkomst meer zien doordat we alles abstraheren tot systemen en concepten. We hebben geen aandacht meer voor de dingen zelf. We zorgen niet meer voor onze directe context. Weg dus met die 'Joker'.

Na een rouwprocessie reinigt Hendrickx inderdaad zijn gezicht en staat hij er als zijn gewone zelf. Op het scherm verschijnt nu een tekening van uit het cartografisch project 'Cartogenèse du Territoire de Belval' van Alexandra Arènes en Sonia Levy. Het is een fantasiekaart van Europa. Aan de rand ligt het Verenigd Koninkrijk, onderaan herken je Spanje en een stukje Griekenland. De rest van het Europese vasteland, ingekaderd in een rechthoek, is een wirwar van symbolen en lijnen. Daartussen een symbolische voorstelling van een 'behouden huis'. In stippellijn weliswaar.

(Het oeuvre van Arènes en Levy is erg boeiend: dit cartografisch project bijvoorbeeld toonde aan dat een streek die niet langer 'rendabel' lijkt toch barst van leven, als we het maar willen zien).

Aan de hand van die tekening geeft Hendrickx ons nu als zijn 'verlichte' zelf een wijze les. Misschien zijn we inderdaad geprivilegieerd, met een huis en een baan en maatschappelijke status. Misschien zijn we vanuit die positie niet in staat om

‘alles’ of zelfs maar ‘iets’ te wijzigen. Maar we kunnen onze privileges wel gebruiken voor kleine stappen in de goede richting. We kunnen uit ons narcistisch zelfbeklag stappen door privilege te gebruiken als middel om tot actie te komen, in een cyclus van denken, doen en daaruit leren.

Als om zijn loutering te bewijzen gaat Hendrickx nu in een hoek van het podium onder een gutsende regen staan. Deze keer is hij niet meer kwaad omdat het tegenzit, maar geniet hij, omdat hij als ‘nieuwe tuinbouwer' weet dat die regen de natuur ten goede komt

Mooie gedachte. Mooie conclusie. Toch heb ik het heel moeilijk om dit allemaal te volgen, laat staan te geloven. Dat heeft alles te maken met de taal. Hendrickx spreekt het excuus voor een taal dat ‘internationaal Engels’ is (ook al wijst hij op de kaart Engeland aan als de plaats van ‘al het slechte’). Het is de taal van de neoliberale wereld. De taal waarin groenten ‘veggies’ heten. Bah!

Dat is niet onschuldig. Taal stuurt het denken. Wie de taal van ‘de vijand’ spreekt is al gerecupereerd door die vijand voor hij het beseft. Denkt al in termen van die vijand. Denkt al in termen van ‘internationale spreiding’ en een ‘wereldpubliek’. In termen van verkoop. In abstracties. In luide soundscapes, ‘environments’ en oordopjes. Het maakt het pleidooi om dicht bij huis te beginnen ongeloofwaardig. Ondanks enkele treffende, authentieke momenten.